

Vakuumska ali gravitacijska kanalizacija ?

Zgodba o županovi samovoljni odločitvi za vakuumsko kanalizacijo

Zgodba opozarja na nepravilnosti pri načrtovanju najdražjega in najpomembnejšega projekta v naši občini in na izrazit vzorec nedemokratskega obnašanja občinske oblasti, ki se je uveljavil v času oblasti sedanjega župana. Nerazumljivo navajanje zelo različnih ocen vrednosti investicije in prikrivanje primerjalnih študij pa navaja na misel o možnosti korupcije.

Občani že več let pričakujemo izgradnjo nove gravitacijsko-tlačne kanalizacije. Večino projektov je že pripravil prejšnji župan. Vsi smo vedeli, da je izgradnja nujna in, da gre za tip kanalizacije, ki jo poznamo. Zato je bila odločitev prejšnjega župana za to izgradnjo za občane samoumevna in ni potrebovala soglasja. Na začetku prejšnjega mandata je novi župan dodelal projekt prejšnjega župana in ga skupaj z zahtevkom za sofinanciranje poslal na ministrstvo. Nato smo čakali v upanju na potrditev sofinanciranja gravitacijsko-tlačne kanalizacije. Maja lani pa je župan sklical zbor občanov na katerem je občane presenetil z obvestilom, da se je samovoljno odločil, da bo v zahodnem Dragomeru in na Logu umeščena vakuumška kanalizacija namesto načrtovane gravitacijsko-tlačne. Na zboru je županov strokovni sodelavec poročal o primerjavi teh dveh sistemov in o tehničnih lastnostih in stroških spremenjenega projekta, ki je bil izdelan za našo občino. Ker vakuumška kanalizacija za razliko od gravitacijske nima nekaj tisoč letne zgodovine, ampak je to nov sistem, ki se je začel uveljavljati šele v zadnji polovici stoletja in to le v izjemnih primerih, občani o tem sistemu nismo prav veliko vedeli, zato smo na zboru bolj poslušali kot pa postavljali prava vprašanja.

Nato se je skupina aktivnih občanov poučila o vakuumski kanalizaciji in junija sklicala sestanek občanov kjer so prisostvovali tudi župan s sodelavci. Na tem sestanku je strokovnjak za kanalizacije, ki ga je povabila skupina razložil, da je v naši občini možno brez problemov povsod umestiti gravitacijsko-tlačno kanalizacijo in, da zato umestitev vakuumške kanalizacije ni potrebna. Poročano je tudi o prednostih in pomanjkljivostih vakuumške kanalizacije, ki so podrobno razložene v smernicah Organizacije združenih narodov iz leta 2016 (<https://www.unescap.org/resources/guideline-vacuum-sewer-systems->

[fraunhoferigb-2016](#)). Študija OZN je med številnimi drugimi izbrana zato, ker OZN vzbuja največje zaupanje v verodostojnost in neodvisnost poročanja. Po živahni polemiki je večina od prisotnih tri in petdesetih občanov izglasovala umestitev gravitacijsko tlačne kanalizacije v celotni občini in zahtevk, da mora župan za spremembo tipa kanalizacije pridobiti soglasje občanov – ta zahtevk je še pred sestanekom pisno podprlo 160 občanov. O tem so vsi občani bili pisno obveščeni.

Po polletnem molku pa župan letos konec januarja nadaljuje s polemiko o vakuumski kanalizaciji s sestavkom na občinski spletni strani (http://www.log-dragomer.si/na-i-projekti/kanalizacijski_sistem_cistilna_naprava.html) kateremu priloži povsem novo primerjalno študijo gravitacijsko-tlačne in vakuumске kanalizacije, ki jo je tokrat izdelal projektant za vakuumске kanalizacije. V tem sestavku župan poudari, da vakuumski in gravitacijsko-tlačni kanalizaciji enako dobro opravljata svojo funkcijo, le, da je vakuumska bolj primerna za zahodni del Dragomera in Log, gravitacijsko-tlačna pa za ostali del občine in, da so to ocenili neodvisni strokovnjaki v sodelovanju s projektanti. Ker ocene neodvisnih strokovnjakov župan ne objavi se upravičeno postavlja vprašanje ali takšna ocena sploh obstaja. Objavljeno primerjalno študijo je izdelal projektant podjetja Štraser d.o.o., ki v študiji sicer navede, da je vakuumsko kanalizacijo v naši občini projektiralo podjetje Biro za Komunalno d.o.o. , vendar na 4. strani primerjalne študije navede tudi, citiram: **»....Kanalizacijsko omrežje se v tlorisu načrtuje ter polaga razvejano brez krožnih stikov. Predvidel sem vgradnjo oplasčenih PE100 cevi (SDR17, 10barov). ...«**. Iz tega bi lahko sklepali, da je bil on tisti projektant, ki je projektiral vakuumsko kanalizacijo v naši občini. Dvomu v neodvisnost primerjalne študije se težko izognemo. Še posebej, ker je v njej študija OZN skorajda ignorirana.

Z županovo trditvijo, da sta vakuumska in gravitacijsko-tlačna kanalizacija enakovredni se ni mogoče strinjati. Splošno je znano, da se vakuumska kanalizacija praviloma umešča le izjemoma in to tam, kjer gravitacijsko-tlačne ni mogoče umestiti. V naši občini pa je gravitacijsko-tlačno kanalizacijo mogoče povsod umestiti. O tem priča tudi dejstvo, da je že pred leti narejen načrt za gravitacijsko-tlačno kanalizacijo za celotno občino, ki je v začetku prejšnjega mandata priložen vlogi za pridobitev sofinanciranja. Župan je nato lani, povsem samovoljno, ta načrt spremenil z delno umestitvijo vakuumskega

sistema. O razlogih za to samovoljo lahko le ugibamo. Pri poskusu razumevanja in ocenitve verodostojnosti teh razlogov pa se ne moremo z zanesljivostjo zanesti le na primerjalno študijo projektanta, ki mu ne moremo prisoditi vloge neodvisnega strokovnjaka.

Ključne pomanjkljivosti vakuumskega sistema so znane in jih ni težko razumeti. Med njimi je za uporabnika najbolj očitna in neprijetna ta, da pri nepazljivi uporabi odtokov v hišah lahko prihaja do pogostih zamašitev v ob hišnih priključnih jaških, kar povzroči zaporo hišnih odtokov. Te pomanjkljivosti pri gravitacijsko-tlačni kanalizaciji skorajda ni. Poleg tega mora biti gradnja vakuumske kanalizacije brezhibna, da bi kanalizacija funkcionirala. Da je brezhibnost takšne gradnje težko doseči med drugim priča tudi primer sosednje občine Borovnica. Splošno je znano, da naknadna popravila lahko privedejo do povečanih stroškov investicije in nevšečnosti pri uporabi. Za pravilno funkcioniranje se zahteva 24 urni monitoring in nenehna prisotnost upravljalca za čim hitrejšo sprotno odpravljanje napak, kar sta hudi zahtevi. Od uporabnikov se pričakuje izjemna pazljivost pri uporabi odtokov in predvideva se tudi možnost sankcij za kršitve. In še bi lahko naštevali.

Projektantova letošnja januarska ocena, da bi v naši občini prihranili kar 1.200.000 EUR, če bi namesto gravitacijsko-tlačne kanalizacije zgradili vakuumsko preseneča. Nenavadno je namreč to, da je maja lani občina na zboru občanov poročala o kar šest krat manjšem prihranku, ki bi takrat zaradi umestitve vakuumskega dela kanalizacije znašal le 200.000 EUR, kar je objavljeno v občinskem mediju (<https://www.mojaobcina.si/log-dragomer/novice/obcinske/predstavitev-projekta-izgradnje-kanalizacijkega-omrezja-obcanom.html>). Jasno je, da je ena od teh dveh številk nepravilna. Zato se lahko vprašamo katera pa je prava in kako, da je prišlo do tako velike zmote? Morda je pomembno tudi opozoriti, da je eden od zagovornikov vakuumske kanalizacije na lanskem sestanku, ki so ga sklicali občani skušal nasprotovati protestom občanov tako, da je citiral študijo, v kateri je navedeno, da je lahko vakuumska kanalizacija tudi do 30 % cenejša od gravitacijsko-tlačne, kar je bilo v hudem nasprotju z malo pred tem poročanim prihrankom. Občani smo se seveda takrat začeli začudeno spraševati kako to, da je naveden prihranek potem tako majhen, le tri procenten. In sedaj, pol leta kasneje smo spet lahko začudeni nad projektantovim radikalnim popravkom prihranka, ki je s 3% poskočil na 18%.

Še večjo pozornost pa zbudi tožba, ki jo je proti Informacijski pooblaščenki (Republiki Sloveniji) na Upravno sodišče v imenu občine lanskega septembra vložil župan. Naš občan je namreč po lanskem zboru občanov od občine zahteval vpogled v dokumentacijo, ki je bila podlaga za županovo odločitev za vakuumsko kanalizacijo, kar mu je občina zavrnila. Njegovi pritožbi na to zavrnitev, ki jo je naslovil na Informacijsko pooblaščenko je le-ta, po preiskavi dokumentov na občini, ugodila in od občine zahtevala, da občana seznani z dvema študijama o vakuumski kanalizaciji, ki so ju po naročilu občine izdelali zunanji izvajalci v letih 2016 in 2017. Občina tej zahtevi ni ugodila in se je odzvala s tožbo, katere navedbe je Informacijska pooblaščenka v celoti zavrnila. Ta dva pomembna dokumenta tako ne bosta dostopna občanom, do odločitve sodišča. S tem pa si je župan zagotovil čas, v katerem bo gradnja kanalizacije stekla za ugovore občanov pa bo prepozno. Kar je nadvse zanimivo pa je, da je župan, kljub temu, da noče dati občanom na vpogled prvi dve študiji januarja letos na spletu objavil tretjo študijo. **Le kaj je zapisano v prvih dveh študijah, da jih ne smemo videti tretjo pa lahko?**

Stanislav Plevnik l.r.

Stojčo Tasev l.r.

Tadej Trček l.r.

Februar 2019